

Warszawa, 27 czerwca 2022 r.

OPINIA PRAWNA

**SPORZĄDZONA NA ZLECENIE ZWIĄZKU REWIZYJNEGO
SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWYCH RP**

**– DO WYKORZYSTANIA PRZEZ SPÓŁDZIELNIE
MIESZKANIOWE W POLSCE ORAZ INNE
ZAINTERESOWANE PODMIOTY**

w przedmiocie

ZGODNOŚCI PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY PRAWO ENERGETYCZNE (DRUK SEJMOWY NR: 2111) POSZERZAJĄCEGO KATALOG PODMIOTÓW OBJĘTYCH DOSTAWĄ GAZU WEDŁUG CEN USTALANYCH W TARYFIE ZATWIERDZONEJ PRZEZ PREZESA URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI O PODMIOTY ZUŻYWAJĄCE GAZ DO PRODUKCJI ENERGII CIEPLNEJ W ZAKRESIE, W JAKIM TE PODMIOTY ZUŻYWAJĄ GAZ DO PRODUKCJI ENERGII CIEPLNEJ DOSTARCZANEJ DO SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWYCH, WSPÓLNOT MIESZKANIOWYCH ORAZ INNYCH PODMIOTÓW ZOBOWIĄZANYCH DO ZARZĄDZANIA BUDYNKAMI MIESZKALNYMI WIELOLOKALOWYMI NA CELE GOSPODARSTW DOMOWYCH Z DYREKTYWĄ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/73/WE Z DNIA 13 LIPCA 2009 R. DOTYCZĄCĄ WSPÓLNYCH ZASAD RYNKU WEWNĘTRZNEGO GAZU ZIEMNEGO I UCHYLAJĄCĄ DYREKTYWĘ 2003/55/WE

Zmiany wprowadzone ustawą z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022 r. poz. 2020) nie zapewniły mieszkańcom budynków wielolokalowych ochrony przed podwyżkami cen energii cieplnej w przypadku, gdy ciepło na potrzeby gospodarstwa domowego jest dostarczane przez przedsiębiorstwa energetyczne eksploatujące kotłownie gazowe. Przyjęte rozwiązanie jest niesprawiedliwe społeczne, świadczy o nierównym traktowaniu mieszkańców budynków wielolokalowych dlatego konieczne jest podjęcie w trybie pilnym działań zmierzających do zmiany przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (druk sejmowy nr: 2111) ma na celu poszerzenie katalogu podmiotów objętych dostawą gazu według cen ustalanych w taryfie zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o podmioty używające gaz do produkcji energii cieplnej dostarczanej do spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych i innych podmiotów zarządzających wielolokalowymi budynkami mieszkalnymi. Taryfy cen gazu zatwierdzone przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki powinny mieć zastosowanie także do podmiotów zużywających gaz do produkcji energii cieplnej w kotłowniach i ciepłowniach w zakresie dostawy ciepła na potrzeby gospodarstw domowych znajdujących się w budynkach wielolokalowych.

Wejście w życie projektu ustawy powinno mieć pozytywne skutki społeczne, ponieważ nastąpi wyrównanie różnic w cenach dostarczanej energii cieplnej z gazu do odbiorców m.in. w spółdzielniach i wspólnotach mieszkaniowych oraz zmniejszenie obciążeń finansowych mieszkańców budynków wielolokalowych.

Ponadto należy zauważyć, iż ww. projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo energetyczne poszerzający katalog podmiotów objętych dostawą gazu według cen ustalanych w taryfie zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o podmioty zużywające gaz do produkcji energii cieplnej w zakresie, w jakim te podmioty zużywają gaz do produkcji energii cieplnej dostarczanej do spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych oraz innych podmiotów zobowiązanych do zarządzania budynkami mieszkalnymi wielolokalowymi na cele gospodarstw domowych, jest zgodny z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającą dyrektywę 2003/55/WE albowiem dyrektywa ta jako akt prawa pochodnego wiąże co do celu pozostawiając sposób realizacji danemu państwu. Celem w tym wypadku jest to, że gaz stanowiący paliwo do wytworzenia energii cieplnej na potrzeby ogrzewania lokali mieszkalnych i podgrzania wody w budynkach wielolokalowych, niezależnie od tego jaki podmiot wytwarza ciepło, jest wykorzystywany dla potrzeb gospodarstw domowych w budynkach wielolokalowych.

Powyższe znajduje także potwierdzenie w art. 3 ust. 2-3 i 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE :

W pełni uwzględniając odpowiednie postanowienia Traktatu, w szczególności jego art. 86, państwa członkowskie mogą w ogólnym interesie gospodarczym nałożyć na przedsiębiorstwa działające w sektorze gazu obowiązki użyteczności publicznej, które mogą odnosić się do bezpieczeństwa, w tym również do bezpieczeństwa dostaw, regularności, jakości i ceny dostaw, a także ochrony środowiska, w tym również do wydajności energetycznej, energii ze źródeł odnawialnych i ochrony klimatu. Takie obowiązki muszą być jasno określone, przejrzyste, niedyskryminacyjne, weryfikowalne i gwarantować wspólnotowym przedsiębiorstwom gazowym równość dostępu do konsumentów krajowych. W odniesieniu do bezpieczeństwa dostaw, efektywności energetycznej/zarządzania popytem i realizacji celów ochrony środowiska oraz celów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych państwa członkowskie mogą wprowadzić także konieczność realizacji planów długoterminowych, uwzględniając przy tym fakt, że o dostęp do systemu mogą się ubiegać strony trzecie.

Państwa członkowskie powinny przy tym podejmować odpowiednie środki w celu ochrony odbiorców końcowych, a w szczególności zapewniać odpowiednie środki ochrony odbiorców wrażliwych. W tym kontekście każde państwo członkowskie określa pojęcie odbiorców wrażliwych, które może odnosić się do ubóstwa energetycznego oraz, między innymi, do zakazu odłączania takim odbiorcom gazu w sytuacjach krytycznych. Państwa członkowskie zapewniają stosowanie praw i obowiązków dotyczących odbiorców wrażliwych.

Wdrażając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE, państwa członkowskie informują również Komisję o wszystkich środkach przyjętych w celu spełnienia obowiązków użyteczności publicznej, w tym również ochrony konsumentów i ochrony środowiska, a także o ich możliwym wpływie na konkurencję krajową i międzynarodową oraz o tym, czy takie środki wymagają odstępstwa od niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie powiadamiają następnie Komisję co dwa lata o wszelkich zmianach takich środków niezależnie od tego, czy wymagają one odstępstwa od niniejszej dyrektywy czy też nie.

Nie można również pominąć, iż zgodnie z art. 107 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zgodna z rynkiem wewnętrznym jest:

- a) pomoc o charakterze socjalnym przyznawana indywidualnym konsumentom, pod warunkiem że jest przyznawana bez dyskryminacji związanej z pochodzeniem produktów;
- b) pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi.

Tak samo nie powinno budzić wątpliwości, iż także obecnie na zasadzie swobody umów wynikającej z art. 353¹ Kodeksu cywilnego np. spółdzielnie mieszkaniowe zawierające umowy dzierżawy kotła gazowego od przedsiębiorstw ciepłowniczych powinny być także uprawnione do objęcia ich ochroną taryfową. Ponadto z ochrony taryfowej powinny także korzystać przedsiębiorstwa ciepłownicze, które w oparciu o zawartą umowę o zarządzenie ze spółdzielnią mieszkaniową wykonywać będą w określonym zakresie działania jako podmioty zarządzające budynkami wielolokalowymi, które nabywają paliwa gazowe na potrzeby obsługi posiadanych kotłów czy pieców w celu wytworzenia ciepła dla mieszkańców zajmujących lokale znajdujące się w ich zarządzie.

dr Piotr Pałka

RADCA PRAWNY